

ASOCIACE STAROŽITNÍKŮ, z. s.

člen Mezinárodní konfederace obchodníků
s uměleckými díly C.I.N.O.A.

Valentinská 7, 110 00 Praha 1, tel./fax: 222 322 580
e-mail: info@asociace.com www.asociace.com

Sběratelství: vášně, nebo investice?

„Nutkání něco sbírat je univerzální a patří k základním rysům, jež definují člověka jako živočišný druh,“ píše ředitel londýnského Musea designu Deyan Sudjic ve své sbírce esejů „B jako Bauhaus“. Možná existují lidé, kteří nikdy nic neshbírali – ale bude se jednat o pověstnou výjimku, která potvrzuje pravidlo. Potřeba shromažďovat, kumulovat, zkrátka sbírat se v nás projevuje od dětství, od prvních sbírek kamínků, mušliček, známek, figurek, samolepek... Velkou část z nás pak v nějaké podobě provází i dospělým věkem. A pokud se záliba ve sbírání pojí se zálibou v krásných věcech, nezřídka vyústí ve sběratelství umění a starožitností.

Znalec umění Sir Kenneth Clark svého času napsal, že důvody sbírání starožitností jsou v podstatě stejně těžko postižitelné jako motivy lásky. Milovníci starožitností doplňují, že láska k umění a starožitnostem je na rozdíl od milostných vzplanutí zpravidla celoživotní záležitostí. Pokud bychom si motivaci sběratelů trochu zjednodušili, stojí na jedné straně vášnivě zaujetí pro předmět sbírání, na straně druhé racionální úvaha, že prostředky vložené do hodnotné starožitnosti jsou bezpečně uloženy a dobře zhodnocené. Co tedy hraje při sbírání starožitností a umění obecně prim – rozum, nebo cit?

„Mnohé přivádí ke starožitnostem snaha uložit peníze do bezpečné sféry umění, kterou neovlivňuje znehodnocování akcií. Ale po nějaké době se i v racionálním investorovi probudí zapomenutá vášně. Najednou zjistí, že věci kolem něj mu dávají pocit pohody, poskytují zachytné body v hledání životní stability a obohacují jeho „ted“ o minulost,“ říká k tomu viceprezidentka Asociace starožitníků Simona Šustková. Motivaci sběratelů a svět starožitných sbírek se asociace rozhodla veřejnosti přiblížit v průběhu nadcházejícího veletrhu starožitností Antique, který se koná ve dnech 23. až 26. listopadu na Novoměstské radnici v Praze. Vystavovatelé budou tedy tentokrát akcentovat mimořádné sběratelské kusy, ucelenější sbírky starožitností i rarity a kuriozity ze světa starožitností.

Umělecké sbírky jako bezpečně uložené jmění

Sběratelské vášni podléhali již staří Římané: Julius Caesar byl například vyhlášeným sběratelem rytých gem. O pár století později daly sbírky papeže Sixta IV vzniknout vatikánským muzeím. Renesanční sběratel představovaný císařem Rudolfem II. již patřil do kategorie moderních sběratelů – měl znalosti, respekt a trpělivost a neváhal vynaložit námahu i finanční prostředky k obohacení sbírek. A nedávná minulost – Rockefellerovi, Fordovi, W. Chrysler, Peggy Guggenheimová, J. P. Morgan? Ti všichni zjistili, že trh s uměním je snad ještě atraktivnější než trh se zlatem. Umění se stalo viditelným symbolem bohatství, aniž by jeho majitel ztratil punc noblesy.

ASOCIACE STAROŽITNÍKŮ, z. s.

člen Mezinárodní konfederace obchodníků
s uměleckými díly C.I.N.O.A.

Valentinská 7, 110 00 Praha 1, tel./fax: 222 322 580
e-mail: info@asociace.com www.asociace.com

Vrátíme-li se k českému sběrateli z počátku dvacátého století, zjistíme, že starožitnosti pořízené jím za první republiky propluly válkami a komunismem, aniž ze střednědobého hlediska ztratily na ceně, a svým majitelům někdy dokonce pomohly překonat těžkosti doby. V nejhorší době pádu měny a naprostého znehodnocení akcií i v době znárodnění byly často jediným majetkem, který v rodinách zůstal. Z dlouhodobého pohledu pak dědicové zdědili mnohonásobně vyšší hodnotu, než za kterou byly předměty pořízeny, zatímco akcie se změnily v pouhé kusy papíru. Je třeba popravdě říci, že investice do starožitností se za normálních okolností zhodnocuje řádově v desítkách let, ale i pokud je třeba prodat je v relativně krátké době od jejich nabytí, lze vydělat.

Chladný kalkul nestačí

Začínající sběratel by měl samozřejmě vždy uvážit, co si můžete dovolit a hlavně co se mu líbí. Jen tak investice do starožitností nese potěšení. Občas čítáme o rekordech, které padaly v aukcích při prodeji módních českých autorů, na které normální člověk nikdy nedosáhne. Jenže většina starožitností, které lidé sbírají, zejména z oblasti užitého umění, je cenově daleko dostupnější. Vznikají zajímavé sbírky secesního skla, českého porcelánu, moravské kameniny, hodinek, zbraní, lulek či flakónů na parfémy, dámy nejraději sbírají zlaté drobnůstky do uší, na krk či na ruce. Pokud se sběratel rozhodne investovat vyšší částky, musí se naučit v dané oblasti dobře orientovat a sbírat to, čemu rozumí, takže se neobejde bez prohlubování vzdělání. Počáteční seznámení s tím, co je na trhu dostupné, poskytne například již zmíněný veletrh Antique, který je reprezentativní přehlídkou prověřených českých starožitníků. Hlubší odborné vzdělání, které je pro budování kvalitní a hodnotné sbírky skutečně potřebné, pak nabízí například dvouleté studium oboru starožitnosti na Rudolfské akademii, kterou pořádá Asociace starožitníků. Právě rozšiřování obzorů a sebezdokonalování je dalším nemateriálním přínosem sběratelství, jak ostatně poznamenává i již v úvodu citovaný Deyan Sudjic: „Sbíráme předměty, abychom se díky nim dozvěděli něco víc o světě i o lidech, kteří ho utvářeli. Sbíráme, abychom se stali lepšími, abychom demonstrovali svůj vkus, abychom naše životy naplnili zdáním určitého řádu, disciplíny a kontroly.“

Asociace starožitníků, z. s.